

کلام نخست

آندرو گرابسل (۱۹۹۲) در کتاب «درک رادیو» - که به زودی توسط تحقیق و توسعه صدا منتشر خواهد شد - تلاش می کند تا نشان دهد که رادیو، در دورانی که جادوی تصویر همه جا را احاطه کرده است، چه می تواند انجام دهد و چگونه می تواند مخاطبان خاص و برنامه های خاص خویش را پیدا کند. او حتی سعی می کند در مقوله ای مانند نمایش - که ذاتاً از مقوله تصویر است - نقاطی را پیدا کند که تصویر در انجام آن غایب است؛ بدین سان نقاط قوت نمایش رادیویی را کشف می کند، نکاتی که تخیل محض از این قبیل می باشد. اکنون اگر رادیو می خواهد سر بلند و قدرتمند و البته در جایگاهی غیر از جایگاه اول باقی بماند، باید ابتدا آنچه را که رادیویی است، مشخص و تصاحب کند؛ آنگاه در پی فتح عرصه های دیگر قدم بردارد.

امروزه از میان برنامه هایی که از تلویزیون پخش می شود برخی اصولاً رادیویی است و با باید رادیویی باشد و چون ارائه آن رادیویی نیست، مشکل آفرین است. گاهی به پخش برنامه های ویژه سحر از تلویزیون می تواند به روشن شدن موضوع کمک نماید. مردم در سحر اکثراً به دنبال کاری، جز تماشای تلویزیون هستند؛ سحری می خوردند یا عبادت می کنند و البته اطلاع از فاصله تا زمان افان صبح نیز مهم است. اما نمی توانند تمام وقت خود را به تماشای تلویزیون بدهند. تلویزیون نیز با قابلیت ارائه چند پیام در صفحه، هم ساعت را نشان می دهد و هم در مواقعی فاصله تا افان را. مساله این است که فرو نمی تواند دائماً چشم به صفحه تلویزیون بدوزد تا فاصله زمان تا افان را پیدا کند. گاهی هم تلویزیون کار رادیو را انجام می دهد، یعنی در این دعا و پا برنامه خود، گوینده ای زمان پایان می کند. اما رادیو خاص این کار است. یعنی اولاً در پس زمینه است؛ فقط صدایی به گوش می رسد و به عنوان صدای زمینه و حاشیه می توان به آن گوش داد و هم زمان کار خود را نیز انجام داد و در ضمن پیام مورد نیاز - فاصله تا افان - را به موقع شنید. آنچه اکنون تلویزیون انجام می دهد، رادیویی خالص است و افزودن تصویر علاوه بر آن که هیچ کمکی به بهبود پیام نکرده است، بلکه در برخی موارد باعث سختی دریافت پیام نیز شده است.

در انتها این سؤال را می توان طرح کرد، که چرا این پیام توسط رادیو دریافت نمی شود و افراد برای دریافت این پیام با هم به تلویزیون روی می آورند و سختی های آن را نیز تحمل می کنند؟ یک علت آن می تواند فراموش شدن رادیو و عادت مردم به تماشای تلویزیون باشد. این مساله جای بحث بیشتری دارد.